نمونه ای از گچ کاری استاد مرتضی مطیفی‌فرد

به‌مناسبت بزرگداشت هشتادمین سال تولد استاد مرتضی مطیفی‌فرد، میراث‌دار هنر گچبری ایران

از گچ تا گوهر

گزارش

سیده محبوبه کاظمی دولابی
پژوهشگر هنرهای تمدنی و سرمایه‌گذاری فرهنگی

در هر تمدنی، هنرمندانی هستند که چون حلقه اتصال نسل‌ها، سنت را به آینده می‌سپارند. استاد مرتضی مطیفی‌فرد، از جمله این چهره‌های نادر است؛ نگهبان گنجینه گچبری ایران که نه‌تنها حافظ سنت‌ها، که احیاگر معنا و آفرینش‌گر روایت‌های تازه از زیبایی هنرهای ایرانی‌اسلامی در کالبد معماری و هنر معاصر ایران است.

در شهر افسانه‌ها و هنر، اصفهان و در دل خانواده‌ای اهل ذوق و فن، سال ۱۳۲۴ کودکی به دنیا آمد که سرنوشتش با نقش و نقشینه پیوندی ناگسستنی یافت. مرتضی مطیفی‌فرد، فرزند استاد حسین، از چهره‌های ماندگار گچبری عصر خود از همان هشت سالگی در کاخ گلستان شاگردی کرد و دست‌هایش را با خاک و گچ و نقش آشنا ساخت. روایت‌های شفاهی از انتساب این خاندان به استاد علی‌اکبر بنای اصفهانی، معمار میدان نقش جهان، سخن می‌گویند.

هنر استاد مرتضی مطیفی‌فرد در اندازه‌ای است که او را باید در کنار بزرگان تاریخ هنر ایران نشاند و از او نام برد.

دست‌پرورده سال‌های مرمت در کاخ‌های نیاوران و گلستان و سپس دو دهه کار در آستان سلطان علی بن موسی الرضا(ع). استاد مطیفی‌فرد از سنت گچبری تیموری و صفوی الهام گرفت، اما در آن متوقف نماند. او با مطالعات عمیق بر موتیف‌های ایرانی از دوران پیش از اسلام تا قاجار، زبان بصری تازه‌ای پدید آورد که هم اصالت داشت، هم خلاقیت. هنر او روایتگر روح ایرانی بود، ریشه‌دار، اما زنده و رو به آینده.

مرمت خانه، مرمت هویت

دهه هفتاد خورشیدی، نقطه‌عطفی در مسیر هنری استاد بود. همکاری با استاد سید اکبر حلی و گروه مرمت خانه‌های تاریخی کاشان، به سرپرستی حسین محلوجی، مسیری نو برای هنر گچبری گشود؛ مسیری که در آن، خانه‌های تاریخی دیگر نه بنای فرسوده که سرمایه‌های فرهنگی احیاپذیر و ارزش‌آفرین تلقی شدند.

استاد مطیفی‌فرد به ما آموخت که گچ، تنها مصالحی معماری نیست، بلکه زبانی است برای روایت زیبایی، تاریخ و شکوه. او نشان داد که گچبری نه فقط هنر موزه‌ای و اشرافی، بلکه هنر زندگی است، هنری که می‌تواند بار دیگر در معماری معاصر، فضاهای شهری، هتل‌ها، اقامتگاه‌های بومی، موزه‌ها و حتی در خانه‌های نوساز نیز جاری شود و جاذبه‌ای برای گردشگران هنری و علاقه‌مند به فرهنگ و هنر ملل شود. اگر نگاه ما تغییر کند، گچ می‌تواند طلا شود، هم در معنا، هم در اقتصاد.

> مطیفی‌فرد تنها خالق اثر نبود، آموزگار عشق و تعهد به هنر هم بود. در کارگاه‌هایش، صدها شاگرد، از جمله شمار چشمگیری از بانوان، زیر نظر او تعلیم یافتند. شیوه آموزش او ترکیبی بود از مهارت‌افزایی و روح‌پروری، از انتقال تکنیک تا تلقین تعهد. به تعبیر دقیق‌تر، او تنها هنرجو نمی‌ساخت، بلکه «استاد» تربیت می‌کرد

انتقال سنت، تربیت نسل

مطیفی‌فرد تنها خالق اثر نبود، آموزگار عشق و تعهد به هنر هم بود. در کارگاه‌هایش، صدها شاگرد، از جمله شمار چشمگیری از بانوان، زیر نظر او تعلیم یافتند. شیوه آموزش او ترکیبی بود از مهارت‌افزایی و روح‌پروری، از انتقال تکنیک تا تلقین تعهد. به تعبیر دقیق‌تر، او تنها هنرجو نمی‌ساخت، بلکه «استاد» تربیت می‌کرد. میراث او، در قالب کتابی تخصصی درباره گچبری، امروز سندی مکتوب از یک عمر عشق و شناخت و تجربه است.

گچبری، از هنر تزئینی تا ظرفیت تمدنی

امروز که گردشگری فرهنگی- هنری و اقتصاد خلاق، بخش مهمی از آینده توسعه کشورها را رقم می‌زند، باید نقش هنرهایی چون گچبری، خوشنویسی، کاشیکاری، آینه‌کاری و نگارگری را بازتعریف کرد. این هنرها نه فقط ابزار زیباشناسی، بلکه منابع ثروت، اشتغال، گردشگری و هویت ملی و ارزآوری نیز هستند.

استاد مطیفی‌فرد، بی‌آنکه شعار دهد، در عمل ثابت کرد که یک اثر گچبری، در بستر مناسب، می‌تواند ارزش فضایی یک بنا را دوچندان کند. او با پیوند زدن گذشته به امروز، فرم‌های فرهنگی را به سرمایه‌های اقتصادی بدل کرد. اکنون نوبت ماست که از این الگوهای زیسته بیاموزیم و آنها را در طراحی سیاست‌های فرهنگی، هنری و شهری به کار بگیریم.

سرمایه‌های خاموش را دریابیم

بزرگداشت استاد مطیفی‌فرد در هشتادمین سال تولد او، تنها ادای دین به یک عمر تلاش هنرمندانه نیست، بلکه هشداری است به ما، که سرمایه‌های فرهنگی و تمدنی‌مان در سکوت و غربت از میان نروند. ایران کشوری است پر از هنرمندان بی‌نظیر در حوزه هنرهای سنتی و تزئینی؛ استادانی که آثارشان هنوز در جان معماری، در بازارها، مساجد و خانه‌های تاریخی باقی است، اما نام‌شان در نظام اقتصادی و برنامه‌ریزی جایی ندارد. فراموش نکنیم که هنرمندانی چون استاد مطیفی‌فرد، سرمایه‌های راهبردی یک کشور تمدنی هستند، نه صرفاً چهره‌هایی هنری. هنرهای اصیل و سنتی ایران، اگر در نظام حمایت‌های فرهنگی، آموزش، گردشگری، بازسازی شهری و توسعه محتوای ملی جایگاه یابند، می‌توانند موج جدیدی از اقتصاد هنر تمدنی را رقم بزنند، موجی که نه تقلید است، نه مصرف‌زدگی، بلکه خلاقیت است بر بنیاد اصالت و هویت تمدنی و ملی کشورمان، ایران بزرگ فرهنگی.

از استادان سنت تا افق سرمایه‌گذاری فرهنگی

استاد مطیفی‌فرد، نماد یک نگاه تمدنی به هنر است؛ نگاهی که هنر را صرفاً زیبایی نمی‌داند، بلکه آن را «هویت زنده»، «تجربه فرهنگی» و «منبع ثروت پایدار» تلقی می‌کند. اکنون زمان آن رسیده که نظام فرهنگی و اقتصادی کشور، هنرها و هنرمندان تمدنی را نه به‌مثابه خاطره‌هایی در موزه، که چون دارایی‌های راهبردی برای آینده درک کند.

در جهانی که رقابت بر سر خلق تجربه‌های اصیل و منحصر به‌فرد فرهنگی است، کشورهایی پیروز خواهند شد که به سرمایه‌های میراثی و بشری خود چون استادان هنرهای سنتی، معماری تاریخی، خوشنویسان، نگارگران، مرمت‌گران و حافظان مهارت‌های بومی بها دهند.

استاد مطیفی‌فرد، چونان پلی میان گذشته و آینده، ما را به این خودآگاهی فرا می‌خواند؛ اگر هنر را سرمایه بدانیم، آینده‌ای پر از ثروت‌های پایدار تمدنی خواهیم ساخت.

برش

استاد مطیفی‌فرد، چونان پلی میان گذشته و آینده، ما را به این خودآگاهی فرا می‌خواند؛ اگر هنر را سرمایه بدانیم، آینده‌ای پر از ثروت‌های پایدار تمدنی خواهیم ساخت.

آیین چهل‌منبر در خرم‌آباد

عکس نوشت

آیین سنتی «چهل‌منبر» در روز تاسوعای حسینی در خرم‌آباد استان لرستان برگزار می‌شود. در این مراسم، زنان خرم‌آبادی به یاد اسارت حضرت زینب(س) با پای برهنه و با نقابی بر صورت حرکت کرده و چهل شمع در خانه‌هایی که درِ آنها باز است روشن می‌کنند، به خانه‌هایی که شمع در آنها روشن می‌شود، منبر گفته می‌شود.

تسنیم

استخدام سالانه ۷۰۰ نیرو در دستور کار سازمان محیط زیست

حسین وزیری، رئیس مرکز توسعه منابع انسانی و پشتیبانی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه ۲۰۰ نفر بزودی جذب این سازمان می‌شوند، گفت: جذب سالانه ۷۰۰ نیروی کارشناس و محیط‌بان در دستور کار قرار دارد که منوط به تصویب سند نیروی انسانی سازمان بود و با پیگیری و تلاش‌های انجام شده ماه گذشته به تصویب رسید.

ایرنا

گزارش کوتاه

سازمان ملل متحد در باره خشکسالی‌های مرگبار هشدار داد

قاتل خاموشی که جهان را تهدید می‌کند

زیست‌بوم- سازمان ملل متحد در تازه‌ترین گزارش‌های خود درباره تغییرات اقلیمی و اثرات آن بر جهان هشدار داده است که خشکسالی‌های شدید و فراگیر به یکی از بزرگ‌ترین تهدیدات بشری تبدیل شده‌اند. این پدیده که به واسطه گرمایش زمین تشدید می‌شود، اکنون به «قاتل خاموش» معروف شده است؛ چرا که به آرامی و بی‌سروصدا زندگی میلیون‌ها نفر را تهدید و خساراتی عمیق و پایدار به جوامع وارد می‌کند.

خشکسالی، قاتل خاموش

ابراهیم تیاهو، دبیر اجرایی کنوانسیون سازمان ملل برای مبارزه با بیابان‌زایی (UNCCD)، خشکسالی را قاتل خاموش توصیف می‌کند: «خشکسالی یک قاتل خاموش است؛ به آرامی وارد می‌شود، منابع را می‌مکد و زندگی‌ها را به صورت آهسته و پیوسته ویران می‌کند و زخم‌های آن عمیق است.»

این خشکسالی‌ها برخلاف بلایای ناگهانی مانند سیل یا زلزله، روندی تدریجی دارند و به همین دلیل مقابله با آنها دشوارتر است.

افزایش نگران‌کننده خشکسالی‌ها

طبق گزارش دفتر مقابله با بلایای سازمان ملل (UNDRR)، در دو دهه اخیر شدت و تعداد دوره‌های خشکسالی تقریباً دو برابر شده است. مناطقی از آفریقا، مدیترانه، آمریکای لاتین و جنوب شرق آسیا بیشترین آسیب را دیده‌اند. کشورهایی مانند اسپانیا، مراکش و ترکیه به‌عنوان «سگ‌های معدن» (canaries in the coal mine) شناخته شده‌اند که نشان‌دهنده هشدارهایی برای دیگر مناطق جهان در مواجهه با خشکسالی‌های شدید هستند. به عبارت دیگر، این مناطق اولین نشانه‌ها و هشدارهای خطر را به دنیا می‌دهند که ممکن است به سایر مناطق هم سرایت کند.

پیامدهای انسانی و اقتصادی

پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ بیش از ۷۰۰ میلیون نفر در معرض خطر خشکسالی‌های شدید قرار گیرند. این بحران‌ها نه‌تنها باعث کاهش شدید منابع آب و نابودی محصولات کشاورزی می‌شوند، بلکه می‌توانند به گسترش فقر، مهاجرت‌های اجباری، درگیری‌های محلی و بحران‌های بشردوستانه منجر شوند.

کامال کیشور، نماینده ویژه سازمان ملل در امور کاهش خطر بلایا نیز تأکید می‌کند: «ما اکنون در حال ورود به عصر خشکسالی هستیم و نیاز به اقدام فوری و هماهنگ جهانی بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.»

درخواست برای اقدام فوری

سازمان ملل از همه کشورها می‌خواهد تا با کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های مدیریت منابع آب و تقویت تاب‌آوری جوامع محلی، از این بحران پیشگیری کنند. همچنین کشورهای توسعه‌یافته باید کمک‌های مالی خود را به کشورهای آسیب‌دیده افزایش دهند تا بتوانند بهتر با پیامدهای خشکسالی مقابله کنند.

خبر در خبر

ایلنا- آل‌بویه عامل ماندگاری تعزیه بود/ تعزیه ایرانی به عنوان یک شیوه هنری روایتگری، سال ۱۳۸۹ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس یونسکو ثبت جهانی شد. علیرضا زمانی، تاریخ‌پژوه تهران شکل‌گیری تعزیه را به آل‌بویه منتسب می‌داند. به گفته او، در دوران حکومت آل‌بویه اجرای تعزیه گسترش یافت و در همین دوران بود که برپایی مراسم سوگواری محرم جلوه بیشتری یافت. در زمان همین خاندان آل‌بویه بود که از مردم بغداد خواسته شد در سوگواری محرم، بازارها را تعطیل کنند و لباس سیاه بپوشند و در فضاهای عمومی نوحه‌خوانی کنند.

ایسنا- تدوین اهداف کلان حفاظت از تنوع زیستی کشور تا سال ۱۴۳۰/ حمید ظهرابی، معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه اهداف کلان حفاظت از تنوع زیستی کشور تا سال ۱۴۳۰ تدوین شده است، گفت: «بر این اساس چشم انداز، مأموریت و اهداف کلان سازمان حفاظت محیط زیست برای حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی به روزرسانی شد.»

مهر- به کارگیری تجهیزات هوشمند برای کاهش شکار/ سعید یوسف‌پور، مدیرکل حفاظت محیط زیست سمنان با بیان اینکه مهدیشهر میزبان کارگاه هوشمندسازی محیط زیست است، گفت: «بسیاری از مناطق تحت حفاظت محیط زیست با کمبود نیروی انسانی مواجه است که به‌کارگیری تجهیزات هوشمند می‌تواند به امنیت منطقه و کاهش تخلفات شکار و بهره‌برداری غیرمجاز کمک کند. دوربین‌های دید در شب و حرارتی و تجهیزیگان حفاظت محیط زیست به ابزارهای کلیدی پایش شبانه‌روزی می‌تواند به شناسایی تهدیدهای احتمالی کمک کرده و به ارتقای زیستگاه‌ها بینجامد.»

مزایده عمومی سراسری
بانک صادرات ایران
فروش املاک مازاد بانک صادرات ایران مدیریت شعب استان مازندران
شماره ۱۴۰۴/۳- نوبت دوم
بانک صادرات ایران مدیریت شعب استان مازندران در نظر دارد تعداد ۶۸ رقبه از املاک مازاد خود را از طریق مزایده عمومی به‌فروش برساند. متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاهده لیست املاک به قسمت مناقصه و مزایده سایت بانک به نشانی www.bsi.ir مراجعه و حداکثر تا ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۱۸ نسبت به خرید اسناد مزایده اقدام و درصورت هر گونه ابهام با شماره تلفن‌های ۳۳۳۷۴۹۱۰-۳۳۳۷۰۴۳۴-۰۱۱ تماس حاصل نمایند.
شایان ذکر است آگهی نوبت اول مزایده در روزنامه وارش استان مازندران در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۱۱ منتشر گردید.

نوبت دوم
آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی فشرده
(به شماره فراخوان ۲۰۰۴۰۰۳۸۹۴۰۰۰۰۰۱ در سامانه ستاد ایران)
شهر جدید رامشار
براساس ماده ۱۳ قانون برگزاری مناقصات عملیات اجرایی پروژه ایی به‌شرح زیر به‌صورت مناقصه عمومی یک مرحله‌ای واگذار می‌گردد:
۱-دستگاه مناقصه‌گزار: شرکت عمران شهر جدید رامشار
۲-شرح پروژه: احداث مدرسه ۱۲ کلاسه در شهر جدید
۳-سیر مراحل دریافت اسناد و برگزاری فرایند مناقصه: صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس http://www.setadiran.ir و مهلت دریافت اسناد از سامانه مذکور از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۱۲ تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۶ ساعت ۱۶ میسر خواهد بود. تلفن پشتیبانی سامانه: ۴۱۵۶-۰۲۱
۴-محل تحویل پاکات شرکت در مناقصه (صرفاپاکت الف): استان سیستان و بلوچستان- ۳۵ کیلومتری محور زابل به زاهدان - شهر جدید رامشار - شرکت عمران شهر جدید رامشار حداکثر تا ساعت ۰۹ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۱ و تاریخ برگزاری جلسه مناقصه ساعت ۰۹:۳۰ صبح همان روز در سالن جلسات این شرکت به آدرس فوق می‌باشد. بدیهی است سایر اسناد صرفااز طریق سامانه ستادایران مطابق برنامه زمانبندی فوق ملاک عمل خواهد بود. مدت اعتبار پیشنهادات ۱۸۰ روز از تاریخ تحویل پیشنهادها می‌باشد.
۵-برآورد: ۴۱۷/۴۹۶/۰۰۰/۰۰۰ (چهارصد و هفده میلیارد و چهارصدو نودو شش میلیون ریال)
۶-مبلغ تضمین شرکت درفرایند ارجاع کار: ۲۰/۸۷۴/۸۰۰/۰۰۰ (بیست میلیارد و هشتصد و هفتاد و چهار میلیون و هشتصد هزار ریال)
نوع تضمین: الف) ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیر بانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند.
ب) اصل فیش واریز وجه نقد به حساب تمرکز وجوه سپرده به شماره ۴۰۰۱۱۲۰۴۰۶۳۷۷۱۳۲ نزدبانک مرکزی به نام شرکت عمران شهر جدید رامشار (شماره شبا IR ۳۲۰۱۰۰۰۰۴۱۱۲۰۴۰۶۳۷۷۱۳۲)
۷-دستگاه نظارت: شرکت عمران شهر جدید رامشار
ضمنا آگهی مناقصه از طریق پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات به نشانی http://iets.mporg.ir قابل دسترسی است. ۱۹۵۶۷۴۸-۲۱۹۳

نوبت اول
مناقصه عمومی
CARBON BLACK Double Seven Pars Company
شرکت دوده صنعتی پارس در نظر دارد جهت تأمین و ساخت کیج (سبد نگهدارنده) فیلتر فاز ۴ نسبت به انتخاب شرکت واجد شرایط با حسن سابقه در پروژه‌های مشابه اقدام نماید. متقاضیان نامه درخواست اسناد مناقصه به‌همراه سوابق کاری و اسناد ثبتی خود را حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۳۱ به project@dsp.co.ir ارسال و از دریافت آن از طریق تماس با تلفن ۵-۰۲۱۸۸۷۸۳۰۶۳ داخلی ۱۲۵ اطمینان حاصل نمایند.

نوبت دوم
شهرداری دربندسر
آگهی تجدید
مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
(شماره ثبت سامانه ۲۰۰۴۱۰۰۳۰۱۰۰۰۰۱۴)
شهرداری شمشک دربندسر در نظر دارد به استناد کد طبقه‌بندی ۴۰۸۰۳۰۱ بودجه مصوب سال ۱۴۰۴، نسبت به برگزاری مناقصه عمومی پروژه خرید و نصب علائم و تجهیزات ایمنی و ترافیکی به مبلغ ۴۹/۴۹۸/۴۷۰/۱۴۹ریال (چهل و نه میلیارد و چهارصد و نود و هشت میلیون و چهارصد و هفتاد هزار و یکصد و چهل و نه ریال) به اشخاص حقوقی واجد شرایط و دارای گواهی‌نامه صلاحیت پیمانکاری مرتبط اقدام نماید.
لذا بدین‌وسیله از کلیه شرکت‌های دارای سوابق و شرایط دعوت می‌گردد برای کسب اطلاعات بیشتر و شرکت در مناقصه به سایت اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
۱-مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۷ لغایت ۱۴۰۴/۰۴/۱۶ ساعت ۱۳می باشد.
۲-مهلت زمان ارائه پیشنهاد: روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ ساعت ۱۳ می باشد.
۳-زمان بازگشایی پاکت‌ها: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۹ ساعت ۸ می باشد.
۴-متقاضیان برای شرکت در مناقصه می‌بایست نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) به‌آدرس اینترنتی سامانه ستاد مراجعه نمایند.
۵-برگزاری مناقصه صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس فوق‌الذکر می‌باشد.
۶-متقاضیان قبل از ارائه پیشنهاد قیمت حتماً و با دقت برگ شرایط شرکت در مناقصه را مطالعه نمایند.
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار (واحد امور قراردادها) جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف:
نشانی: تهران - شمیرانات - رودبار قصران - شهرشمشک دربندسر- جاده دیزین - شهرداری شمشک دربندسر (تلفن تماس: ۲۴۸۷۳۰۰۰-۲۶۵۲۶۹۴۹)
شهرداری شمشک دربندسر